

6,7 %. Nejčastější nedostatky byly zjištěny v oblasti prevence rizik s ohledem na zajištění BOZ (3,6 %), v oblasti personálního zabezpečení dětí při vzdělávání (1,7 %) a v oblasti revizí a prohlídek (1,5 %).

Pozitivním zjištěním ČŠI je, že v 96,5 % mateřských škol umožňují prostorové a materiální podmínky vzdělávání podle všech oblastí ŠVP. Dlouhodobě však ČŠI poukazuje na negativní trend týkající se vysokého počtu dětí v běžných třídách. Na základě výjimky z nejvyššího počtu dětí byly největší podíly tříd se 24 a více dětmi při inspekční činnosti zaznamenány v Praze (67,1 % hospitovaných tříd) a v jižních Čechách (49,5 % hospitovaných tříd). Tento negativní vývoj nerespektuje současné trendy v předškolním vzdělávání, zejména podmínky pro zajištění individualizace ve vzdělávání. Nezohledňuje ani fakt, že do běžných tříd jsou začleňovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami, děti s odlišným mateřským jazykem a děti mladší 3 let.

V loňském školním roce zaznamenala ČŠI snížení podílu dětí mladších tří let o 0,7 p. b. Děti byly většinou zařazovány do heterogenních tříd, které svým materiálním vybavením ne vždy splňovaly požadavky odpovídající vzdělávání této věkové skupiny (výškově nevyhovující stoly, židle, umyvadla, toalety). I přes zlepšující se situaci stále převládají ve třídách hračky a pomůcky certifikované pro skupinu dětí od tří let, přetrvávají nedostatky v prostorovém uspořádání tříd (chybí odpočinkové zóny, uzavřený nábytek). Herní prvky na zahradách, certifikované též pro děti od tří let, často představují bezpečnostní riziko. Materiální podmínky, které odpovídají věkovým zvládnutostem dětí od dvou do tří let, splňují většinou homogenní třídy vzniklé ve vícetřídních mateřských školách za finanční podpory zřizovatelů.

2.1.3 Finanční podmínky v předškolním vzdělávání

Důležitým aspektem pro zajištění bezproblémového chodu mateřské školy jsou finanční podmínky získávané z více zdrojů. Nejzásadnějším zdrojem jsou finanční prostředky poskytované státem. Veřejné výdaje na jedno dítě se každoročně zvyšují, v loňském školním roce činily 77 018 Kč. Reforma financování škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí začíná ovlivňovat hospodaření mateřských škol. Jejich výrazné zlepšení bylo zaznamenáno ve 3,6 % navštívených škol, mírné zlepšení v 18,2 %, změna dosud nenastala v 77,3 %. V souvislosti s reformou se zvyšuje i finanční ohodnocení pedagogických pracovníků, zejména v nenárokových složkách. Také rozvojové programy MŠMT poskytují finanční podporu s cílem zvýšit kvalitu předškolního vzdělávání prostřednictvím využívání překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů mateřských škol a rovněž umožněním prodloužení provozu mateřských škol. Finanční prostředky na podporu personálního zajištění, osobnostně sociálního a profesního rozvoje učitelů, sdílení pedagogických zkušeností i podporu individualizace ve vzdělávání poskytuje MŠMT prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

V kompetenci zřizovatele mateřské školy je stanovení úplaty za předškolní vzdělávání (dále úplata). Ta je školami využívána především na neinvestiční zajištění provozu. V neveřejném sektoru jde o stanovení výše školného. Celorepublikový průměr ve všech navštívených školách činil 732 Kč měsíčně, což představuje mírný pokles od zjištění v loňském roce. Průměrnou výši úplaty za předškolní vzdělávání výrazně navyšují mateřské školy v privátním sektoru (průměr ve 40 navštívených školách činil 5 032 Kč), kdy nejvyšší částka byla zaznamenána v mateřské škole v Praze (15 000 Kč). Podle údajů z navštívených škol byla nejvyšší průměrná úplata v Praze (1 619 Kč), nejnižší naopak na Vysočině (243 Kč). V posledním období zřizovatelé (zejména malých obcí) stanovují nízkou výši úplaty, případně ji nestanoví, aby napomohli škole v místě udržet.

TABULKA 7 | Průměrná výše úplaty za předškolní vzdělávání v navštívených MŠ dle zřizovatele

Úplata za předškolní vzdělávání (měsíční, v Kč), školné v neveřejném sektoru	Průměr
Církev	1 350,0
Kraj	190,0
Obec	372,7
Privátní sektor	5 032,0
Celkem	732,3

Některé skupiny zákonných zástupců je možné podle platné právní normy osvobodit od úplaty. Podle údajů z navštívených škol byl nejvyšší počet dětí osvobozených od úplaty zjištěn v Moravskoslezském kraji, naproti tomu žádné dítě nebylo v navštívených školách osvobozeno od úplaty v kraji Libereckém.

V posledním školním roce byla v navštívených školách sledována realizace úhrad souvisejících s poskytovaným vzděláním a školskými službami. Podle zjištěných údajů nepřesahují u většiny škol vybírané finanční prostředky od zákonných zástupců 2 000 Kč, deset škol uvedlo částku vyšší než 6 000 Kč. Poskytnuté finanční prostředky jsou v největší míře využívány na akce menšího rozsahu, na vícedenní nebo pravidelné aktivity a na zajištění spotřebního materiálu. Vzhledem k navyšování finančních prostředků od státu, případně od zřizovatele, je otázkou, zda školy skutečně potřebují využívat finančních prostředků zákonných zástupců dětí či naturálního plnění od zákonných zástupců pro